

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-2-55 (Devralma)
Karar Sayısı : 06-44/551-149
Karar Tarihi : 15.6.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : E. Ebru ÖZTÜRK, İbrahim AYDEMİR, Ş. Demet KAYA

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

: - Bouygues S.A.
Temsilcisi : Av. Gönenç Gürkaynak ve Av. Zümrüt ESİN

D. TARAFLAR

: - Fransa Devleti adına Ekonomi, Finans ve Sanayi Bakanlığı
Devlet İştirakleri Müsteşarlığı
139 Rue de Bercy 75572 Paris Cedex 12 Teledoc 228 FRANSA

- Bouygues S.A.

90 avenue des Champs Elysées 75008 Paris/FRANSA

E. DOSYA KONUSU: Alstom S.A. hisselerinin Fransa Devleti'nin elinde bulunan %21,03'lük kısmının Bouygues S.A. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 22.5.2006 tarih ve 3192 sayı ile giren ve 8.6.2006 tarih ve 3690 sayılı yazı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 9.6.2006 tarih ve 2006-2-55/Öİ-06-EÖ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 9.6.2006 tarih ve REK.0.06.00.00-120/93 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, Alstom S.A. (Alstom) hisselerinin halihazırda Fransa Devleti'nin elinde bulunan %21,03'lük kısmının Bouygues S.A. (Bouygues) tarafından devralınması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devir işlemi olduğu; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut hakim durumu daha da güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı; bu nedenle söz konusu işleme izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

40

50 H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

Bildirim konusu işlem ile hisseleri devredilen Alstom, Türkiye’de enerji üretim ekipmanları ve raylı taşıma ekipmanları alanlarında faaliyet göstermektedir. Dosyada yer alan bilgilerden raylı taşıma ekipmanları pazarında 1997/1 sayılı Tebliğ’in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi ile belirlenen eşiklerin aşılmadığı anlaşılmaktadır. Enerji üretim ekipmanları pazarına ilişkin olarak Alstom’un ürettiği ve Türkiye’ye satışı yapılan ürünler gaz türbinleri, hidro türbinler, hidro jeneratörler, kazanlar ve ısı geri kazanım buhar jeneratörlerinden oluşmaktadır. Bu ürünlere ilişkin genel bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

60 *Gaz Türbinleri:* Yanma ile açığa çıkan ısı enerjisini mekanik enerjiye çevirmeye yarayan bir makinedir. Çok güçlü elektrik santrallerinde elektrik üretiminin bir aşaması olarak kullanıldığı gibi, orta güce ihtiyaç duyan uçak, gemi gibi ulaşım araçlarının hareket etmesi için de araçların motorlarında kullanılmaktadır.

Buhar Türbinleri: Elektrik santrallerinde kullanılan enerji dönüşüm araçlarından birisidir. Kazanlarda yakılan yakıtın verdiği sıcaklık sayesinde kullanımdaki su buharlaştırılmakta, açığa çıkan buhar türbinlerde mekanik enerjiye dönüşmekte ve mekanik enerji bir jeneratör yardımıyla elektrik enerjisi haline almaktadır.

70 *Isı Geri Kazanım Buhar Jeneratörleri:* Isı geri kazanım buhar jeneratörleri, buhar santralleri ve gaz türbini santrallerin birleştirilmiş şekli olan kombine çevrim güç üretimi santrallerinde gaz türbininden çıkan atık ısı ile buhar türbinini beslemek için kullanılır.

Hidro enerji ekipmanları: Elektrik üretimi için su enerjisini kullanan hidroelektrik santrallerinde mekanik kısım olarak kullanılan hidro türbinler ve elektrik kısmı olarak kullanılan hidro jeneratörlerden oluşmaktadır.

Kazanlar: Kazanlar buhar üretiminde kullanılmaktadır. Üretilen buhar olduğu gibi kullanılabilirdiği gibi (örneğin ısı şebekeleri için) elektrik üretiminde de kullanılabilir. Küçük çaplı kazanlar genellikle sanayi alanında faaliyet gösteren teşebbüsler tarafından kullanılmaktadır.

80 Dosyada yer alan belgelerde, ilgili ürün pazarı “enerji üretim ekipmanları üretim ve satışı” ve “enerji üretim hizmetleri teslim ve tedariki”¹ pazarları olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte, pazarı geniş ya da dar tanımlamanın gerek işlemin bildirim tabii olup olmadığının belirlenmesi, gerek hakim durum yaratma ya da mevcut hakim durumu güçlendirme değerlendirmesi açısından farklılık yaratmayacağından hareketle net bir pazar tanımı yapılmayacaktır. Her bir enerji ekipmanı ayrı pazar olarak ya da, pazar “enerji ekipmanları” olarak belirlense de işlem ciro ve pazar payları bakımından bildirim eşiğini aşmaktadır. Devir işleminin her halükarda, pazardaki yoğunlaşma üzerinde de herhangi bir etkisi olmayacağından, kesin bir pazar tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

¹ Bildirim formunda, enerji üretimine yönelik hizmetler pazarında, bakım anlaşmaları genellikle ana üretici firmalarla veya pazarda yer alan çok sayıda küçük ölçekli firmayla yapıldığından pazar payının sağlıklı biçimde tespit edilemediği, bu pazarın çok bölünmüş bir yapıya sahip olduğu ve “düşük teknoloji” gerektiren hizmetler alanında faaliyet gösteren pek çok yerel teşebbüs bulunduğu, bazı bakım faaliyetlerinin bizzat teşebbüsler tarafından yürütüldüğü ve söz konusu bakım faaliyetleri için enerji üretimine yönelik hizmetler pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerden faydalanılmadığı; ayrıca ileri teknoloji içeren hizmetler alanında pek çok durumda ilgili hizmetin orijinal ekipmanın üreticisi tarafından verilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bu nedenlerle enerji üretimine yönelik hizmetler pazarı ayrı bir pazar olarak değerlendirilmemiştir.

H.2. YAPILAN TESPİTLER VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

H.2.1. Devralma İşlemine İlişkin Bilgiler

Bouygues ve Bouygues grubunda yer alan diğer şirketler esas olarak inşaat ve sivil mühendislik sektörlerinde; ayrıca gayrimenkul, yol yapımı, medya ve telekomünikasyon alanlarında faaliyet göstermektedir. Şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1- Bouygues S.A. ortaklık yapısı

Hissedar	Hisse oranı (%)
SCDM*	18,2
Artemise Grubu	7,8
Şirket çalışanları	13,3
Yabancı hissedarlar	35,6
Bireysel pay sahipleri	25

*SCDM adlı şirket Martin ve Olivier Bouygues'in kontrolündedir.

100 Bouygues Türkiye'de faaliyet gösteren herhangi bir teşebbüsü kontrol etmemektedir; yalnızca Eurosport kanalı, TF1 International ve SRW Events Ltd. aracılığıyla faaliyet göstermektedir. Bouygues bir Fransız medya grubu olan ve Eurosport kanalının da içinde bulunduğu TF1'in %42,9 oranında hissesine sahiptir. Bu bağlamda Bouygues'in Türkiye'de elde ettiği ciro Eurosport kanalının uydu yayını dağıtımından, TF1 kanalının yayın hakları devralma ve pazarlama faaliyetinden ve SRW Events Ltd.'den elde edilmektedir. (SRW Events Ltd. FIA Dünya Motorsporları Federasyonu Touring Car Dünya Şampiyonası'nı düzenlemektedir.)

Bouygues'in 2005 yılında dünya çapında elde ettiği toplam ciro yaklaşık (.....) YTL; Türkiye'de elde ettiği ciro (.....) YTL'dir.

110 Dosyada yer alan bilgilere göre, bildirim konusu devralma işlemi, Avrupa Komisyonu'nun 7.7.2004 tarih ve 2005/418/EC sayılı kararında öngörülen koşul ve yükümlülükler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Komisyon'un anılan kararında Fransa Devleti'nin Alstom'a hissedar olarak katılmasına birtakım yükümlülüklerin yerine getirilmesi şartıyla izin verilmiştir. Kararın hüküm bölümünün 2. maddesine göre;

120 *"Fransa, Alstom hissedarlığından, şirkete önde gelen iki değerlendirme şirketinin yatırım notu vermesinden itibaren on iki ay içinde çekilecektir. Bu çekilme her halükarda işbu Karar tarihinden itibaren dört yıl içinde gerçekleştirilmelidir. Alstom, işbu Karar tarihinden itibaren dört yıl içinde bir veya daha fazla sanayi ortaklığı kuracaktır. Söz konusu ortaklıklar Alstom'un önemli iş kollarına ilişkin olacaktır. Komisyon tarafından aksi kararlaştırılmış olmadıkça söz konusu ortaklıklar devletin kanunen veya fiili olarak münferit ya da ortak kontrolü altında bulunan teşebbüsler ile gerçekleştirilmeyecektir."*

130 Devralma işlemi her ikisi de 26.4.2006 tarihinde akdedilen 'Hisse Alım Satım Sözleşmesi' ve 'İşbirliği Protokolü' çerçevesinde düzenlenmektedir. Alstom ve Bouygues hidroelektrik enerjisi alanında bir ortak girişim oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede Alstom, halihazırda yürüttüğü hidroelektrik enerjisi işini Bouygues'in %50 hissedarı olacağı yeni bir şirkete devredecektir. Bouygues yeni kurulacak ortak girişime sermaye sağlarken, Alstom halihazırda elinde bulunan hidroelektrik enerjisi işiyle ilgili malvarlığını aktaracaktır. Bu çerçevede taraflar, aralarında opsiyonel bir işbirliği ilişkisi kuran 'İşbirliği Protokolü'nü imzalamışlardır.

Bouygues'in Alstom'a hissedar olarak katılması, işbirliği projesinin önemli bir parçası olarak görülmektedir. Bu doğrultuda Bouygues, 31 Mart 2006 tarihi itibarıyla

Alstom'un sermayesinin ve oy haklarının % 21,03'ünü temsil eden ve halen Fransa Devleti'nin elinde bulunan hisseleri devralmak istemektedir. Bouygues devralma işleminin tamamlanmasının ardından Alstom yönetim kuruluna kendisini temsil edecek iki üye atama yetkisine sahip olacaktır. Buna karşılık Bouygues Alstom'un devraldığı hisseler dışındaki hisselerini satın almayacaktır. Devralma işleminin kapanışı Rekabet Kurulu'nun yanı sıra diğer ülkelerdeki rekabet otoritelerinden izin alınması şartına bağlıdır.

140 H.3.2. Hukuki Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendine göre *"herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi"* birleşme ya da devralma sayılan hallerden biri olarak belirlenmiştir. Bildirim konusu devralma işlemi sonucunda Bouygues, Alstom'un Fransa Devleti'nin elinde bulunan %21,03 oranındaki hissesini devralacaktır. Alstom'un mevcut ortaklık yapısı aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 2- Alstom'un devralma öncesi ortaklık yapısı:

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Kurumsal yatırımcılar	57
Bireysel pay sahipleri	21
Fransa Devleti	21
Alstom çalışanları	1

150 Alstom'un, devre konu %21,03'lük kısmın dışında kalan diğer hisseleri 320.000'den fazla hissedarların elinde dağınık bir şekilde bulunmaktadır. İşlem Türkiye sınırları dışında gerçekleşecek olmakla birlikte, Alstom'un Türkiye'de tamamı kendisine ait olan dört adet iştiraki (ALSTOM Power Hidroelektrik Üretim Tesis Ticaret ve İşletme Ltd. Şti., ALSTOM Power Proje Anonim Şirketi, ALSTOM Power ve Ulaşım Anonim Şirketi ve ALSTOM Ulaşım Sistemleri Tesis Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi) vasıtasıyla faaliyet göstermesi nedeniyle Türkiye'yi etkileyecektir.

160 Devralma işlemi sonucunda hisselerin % 21,03'ü devredilecek olmasına rağmen, işlem sonucunda Alstom üzerindeki kontrol fiili olarak değişmektedir. Alstom'un yapılan son iki genel kurul toplantısının neticesine göre %21,03'lük sermaye payı sahibine genel kurulda oyların çoğunluğunu sağlamakta ve dolayısıyla genel kurulu kontrol etme olanağını vermektedir.

Dolayısıyla, % 21,03 oranında blok hisse devri, kontrolün fiilen Fransa Devleti'nden Bouygues'e geçmesini sağlayacaktır. Bu nedenle bildirim konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ'in anılan maddesi anlamında bir devralma işlemidir.

1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre, *"Birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur."*

170 Dosyadaki bilgilerde pazara ilişkin taleplerin birkaç yılda bir düzenlenen ihaleler yoluyla gelmesi nedeniyle, pazar paylarının sürekli olarak değiştiği ve sağlıklı bir biçimde tespit edilemediği belirtilmektedir. Bildirim konusu devralma işlemi bakımından ilgili ürün pazarını oluşturan ürünler ve bu ürünlerdeki Alstom'un 2001-2005 yılları arası ortalama pazar payı aşağıdadır:

- Raylı taşıma ekipmanları (%....'den az)
- Gaz türbinleri (%...)
- Isı geri kazanım buhar jeneratörleri (%....)

- Hidro türbinleri (%...)
- Hidro jeneratörleri (%...)
- Kazanlar (%....)
- Buhar türbinleri (%....)

180

Görüldüğü gibi buhar türbinleri pazarında %25'lik pazar payı eşiği aşılmaktadır. Yukarıda da belirtildiği gibi, pazarın geniş ya da dar tanımlanması -Alstom'un 2005 yılında Türkiye'de elde ettiği cironun 25 milyon YTL'den fazla olması nedeniyle işlemin bildirim tabii olup olmadığının belirlenmesi açısından bir farklılık yaratmayacaktır. Alstom'un 2005 yılındaki Türkiye cirosu yaklaşık (.....) YTL'dir. (Bunun yaklaşık (.....) YTL'lik kısmı raylı taşıma ekipmanları pazarından elde edilmiştir.) Dolayısıyla 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan ciro ve pazar payı eşiklerinin aşılması nedeniyle Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gereken bir devralma işlemi söz konusudur.

190

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine göre *“Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”*

200

Bildirim konusu devralma işlemi, tarafların faaliyetlerine ilişkin olarak Türkiye'de herhangi bir koordinasyona yol açmamaktadır. Bouygues Türkiye'de dolaylı olarak yalnızca medya ve motorspor organizasyonu sektöründe faaliyet göstermektedir. Bouygues ve iştirakleri arasında Alstom'un faaliyet gösterdiği ilgili ürün pazarlarında faaliyet gösteren herhangi bir teşebbüs bulunmamaktadır. Bu nedenle, ilgili devralma işleminin Türkiye'deki ilgili pazardaki yoğunlaşma üzerinde herhangi bir etkisi olmayacaktır.

Ayrıca, gerek Bouygues gerekse Bouygues'in iştirakleri ve bağlı şirketleri, enerji üretim ekipmanları üretim ve satışı ve enerji üretimine yönelik hizmetler pazarlarının alt veya üst pazarlarında faaliyet gösteren herhangi bir şirketi kontrol etmemektedir.

210

Dolayısıyla devralma işlemi sonucunda Türkiye'deki ilgili ürün pazarının yapısında herhangi bir değişiklik meydana gelmeyecektir. Bu sebeple, bildirim konusu işlemin Türkiye'deki ilgili ürün pazarlarında hakim durum yaratması veya hakim durumu güçlendirmesi söz konusu olmadığı gibi, herhangi bir şekilde hissedilir derecede etki yaratması veya rekabeti azaltması sonucunu doğurması olasılığı da bulunmamaktadır. Devir anlaşmasında herhangi bir rekabet yasağı hükmü de yer almamaktadır.

220

Yukarıda da belirtildiği gibi 'Hisse Devir Sözleşmesi'ne ek olarak, taraflar arasında ortak bir hidroelektrik santrali kurulmasını, finansal, sınai ve ticari işbirliğine gidilmesini öngören bir de protokol imzalanmıştır. Bildirim konusu devralma işleminin gerçekleşmesine bağlı olarak, iki teşebbüsün ortak oluşturacağı bir komisyon bu protokolü olgunlaştıracak ve bir anlaşmaya dönüştürecektir. Bu protokolün öngördüğü işbirliğinin sınırları ve dolayısıyla etkileri henüz belirsiz olduğundan ve henüz bir anlaşmaya dönüşmediğinden, detaylı olarak incelenmesine gerek görülmemiştir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, Alstom'un % 21,03 oranındaki hisselerinin Bouygues tarafından devralınması işlemi sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde hakim durum yaratılması veya mevcut hakim durumun daha da güçlendirilmesinin söz konusu olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

230 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.